Europa-Parlamentet
2024-2029

Budgetkontroludvalget

2024/2052(INI)

21.02.2025

UDKAST TIL BETÆNKNING

om kontrol med Den Europæiske Investeringsbanks finansielle aktiviteter – årsberetning 2023
(2024/2052(INI))

Budgetkontroludvalget

Ordfører: Ondřej Knotek

PR_INI

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om kontrol med Den Europæiske Investeringsbanks finansielle aktiviteter – årsberetning 2023
(2024/2052(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til Den Europæiske Investeringsbanks (EIB) aktivitetsrapport for 2023 af 1. februar 2024 med titlen "A Blueprint for Sustainable Living" (En plan for en bæredygtig livsstil) og til EIB-dokumentet af 2. februar 2023 med titlen "EIB Group Operational Plan 2023-2025" (EIB-Gruppens forretningsplan for 2023-2025),

– der henviser til EIB's investeringsrapport 2023/2024 med titlen "Transforming for competitiveness" (Forandring med henblik på konkurrenceevne), som blev offentliggjort den 7. februar 2024,

– der henviser til EIB's dokument af 8. maj 2023 med titlen "Mid-term review of the EIB Energy Lending Policy" (Midtvejsevaluering af EIB's energiudlånspolitik),

– der henviser til rapporten om gennemførelsen af EIB-Gruppens gennemsigtighedspolitik i 2023, som blev offentliggjort den 1. juli 2024,

– der henviser til EIB's dokument af 27. november 2023 med titlen "The EIB Group PATH Framework – Version 1.2 October 2023 – Supporting counterparties on their pathways to align with the Paris Agreement" (Støtte til modparter i deres bestræbelser på at tilpasse sig Parisaftalen),

– der henviser til EIB's dokumenter af 21. juni 2024 med titlen "EIB Group 2024-2027 Strategic Roadmap" og af 29. november 2023 med titlen "EIB Global Strategic Roadmap" (EIB-Gruppens og EIB Globals strategiske køreplaner),

– der henviser til EIB-Gruppens bæredygtighedsrapport for 2023, som blev offentliggjort den 25. juli 2024,

– der henviser til EIB's orienterende note af 6. februar 2023 med titlen "The European Investment Bank's approach to human rights" (Den Europæiske Investeringsbanks tilgang til menneskerettigheder),

– der henviser til EIB-Gruppens rapport om klagemekanismen for 2023, som blev offentliggjort den 10. juni 2024,

– der henviser til EIB's dokument af 14. oktober 2024 med titlen " Diversity, Equity and Inclusion at the EIB Group" (Diversitet, lighed og inklusion i EIB-Gruppen),

– der henviser til EIB's publikation af 23. september 2024 med titlen "EIB Audit Committee Annual Reports for the year 2023" (EIB's revisionsudvalgs årsrapporter for 2023),

– der henviser til EIB's rapport af 15. juli 2024 med titlen "EIB Group activities in EU cohesion regions 2023" (EIB-Gruppens aktiviteter i EU's samhørighedsregioner 2023),

– der henviser til EIB's rapport af 19. oktober 2023 med titlen "EIB Investment Survey 2023 – European Union overview" (EIB's investeringsundersøgelse for 2023 – oversigt over aktiviteter i EU),

– der henviser til EIB's rapport af 26. juni 2024 med titlen "EIB Group support for EU businesses: Evidence of impact in addressing market failures" (EIB-Gruppens støtte til EU-virksomheder: dokumentation for indvirkning af afhjælpning af markedssvigt),

– der henviser til den fælles meddelelse af 5. marts 2024 fra Kommissionen og den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik med titlen "En ny strategi for den europæiske forsvarsindustri: Vejen til beredskab i EU gennem en reaktionsdygtig og modstandsdygtig forsvarsindustri i Europa"(JOIN(2024)0010),

– der henviser til Den Europæiske Revisionsrets særberetning 22/2024 med titlen "Dobbeltfinansiering fra EU-budgettet",

– der henviser til EIB's rapport af 29. december 2023 med titlen "European Investment Bank Group Risk Management Disclosure Report – June 2023" (EIB-Gruppens rapport om risikovurdering – juni 2023),

– der henviser til forretningsordenens artikel 55,

– der henviser til betænkning fra Budgetkontroludvalget (A10-0000/2025),

A. der henviser til, at EIB er verdens største multilaterale udviklingsbank i betragtning af omfanget af dens lånoptagelse og långivning;

B. der henviser til, at EIB som en multilateral investeringsbank, der ejes af EU-medlemsstaterne, forvaltes af et styrelsesråd, en bestyrelse og en direktion og har sine egne interne mekanismer for ansvarlighed, ledelse og revision;

C. der henviser til, at EIB opererer på et konkurrencepræget marked, men også er et EU-organ, der forventes at overholde høje standarder for gennemsigtighed og inddragelse af interessenter;

D. der henviser til, at EIB har tværgående mål for klimaindsatsen og miljømæssig bæredygtighed, økonomisk og social samhørighed og konvergens, digital omstilling og støtte til prioriteterne for EU's optræden udadtil i hele verden, og at dens finansiering er i overensstemmelse med EU's politiske prioriteter;

E. der henviser til, at EIB også har fået til opgave at skaffe ressourcer via låntagningsaktiviteter, som er afgørende for gennemførelsen af EU's politikker;

F. der henviser til, at Det Europæiske Råds strategiske dagsorden for 2024-2029 giver EIB-Gruppen en styrket rolle som katalysator for EU's forsvar og sikkerhed og fremhæver behovet for at styrke EU's konkurrenceevne gennem en betydelig kollektiv investeringsindsats, der mobiliserer både offentlig og privat finansiering;

G. der henviser til, at Draghirapporten om fremtiden for den europæiske konkurrenceevne[1] indeholdt talrige forslag til en yderligere udvidelse af EIB's rolle i finansieringen af EU's politikker og til at sætte EIB i stand til at løbe en større risiko;

H. der henviser til, at det er afgørende at tackle hindringerne for adgang til finansiering for små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og midcapselskaber; der henviser til, at offentlige udlåns- og garantiordninger er et vigtigt kontracyklisk politisk værktøj, navnlig i forbindelse med økonomisk recession, men også til afbødning af strukturelle markedssvigt;

I. der henviser til, at EIB er et væsentligt element i den europæiske finansielle udviklingsstruktur og den største multilaterale långiver i EU's naboskabsregioner;

J. der henviser til, at EU-politikkernes succes og effektiviteten af deres gennemførelse i stigende grad afhænger af EIB-Gruppen; der henviser til, at det er klart, at intensiteten og kvaliteten af Parlamentets kontrol med EIB's finansielle aktiviteter bør være i overensstemmelse med intensiteten af samarbejdet mellem EIB og Kommissionen, som er blevet meget stærkt;

K. der henviser til, at EIB's forretningsmodel kræver de højeste standarder for integritet, ansvarlighed og gennemsigtighed, og at der skal vedtages og løbende ajourføres passende foranstaltninger for at bekæmpe alle former for svig, hvidvask af penge, finansiering af terrorisme og organiseret kriminalitet;

Finansielle transaktioner og performance

1. bemærker, at EIB har klaret sig godt i en international kontekst, der er påvirket af globale udfordringer i forbindelse med geopolitiske situationer, virkningerne af klimaændringer og andre situationer, der påvirker den globale økonomi;

2. bemærker, at EIB-Gruppens konsoliderede resultat i henhold til internationale regnskabsstandarder (IFRS) beløb sig til 2 272 mia. EUR i 2023 sammenlignet med 2 327 mia. EUR i 2022 (et fald på 2,4 % fra år til år);

3. bemærker, at EIB's samlede likviditetsgrad holdt sig inden for de interne grænser frem til udgangen af 2023; gentager, at EIB's AAA-rating med stabile udsigter er nødvendig for at sikre passende finansieringskilder på markedet til præferencesatser, og at den skal bevares; understreger, at EIB's høje kreditværdighed er afgørende for dens vellykkede forretningsmodel;

4. bemærker, at EIB's samlede udbetalinger nåede op på 54,4 mia. EUR i 2023 (heraf 53,4 mia. EUR under EIB's egne midler) sammenlignet med 54,3 mia. EUR (heraf 53,3 mia. EUR under EIB's egne midler) i 2022; bemærker, at ifølge en økonomisk model, der er udviklet i fællesskab af EIB's økonomiafdeling og Kommissionens Fælles Forskningscenter, vil den samlede investering, som EIB-Gruppen undertegnede i EU alene i 2023, skabe omkring 1 460 000 nye arbejdspladser i EU-27 inden 2027 og have en indvirkning på EU's økonomi svarende til en stigning i BNP på 1,03 procentpoint;

[1] Draghi, M.: The future of European competitiveness, september 2024.

5. glæder sig over vedtagelsen den 13. december 2023 af EIB-Gruppens forretningsplan for 2024-2026, som opsummerer de fastsatte prioriteter og de aktiviteter, der skal gennemføres for at realisere EIB-Gruppens strategi for de næste tre år;

6. minder om, at EIB-Gruppen er blevet tildelt 75 % (19,6 mia. EUR) af EU's budgetgaranti i henhold til InvestEU-forordningen[2]; fremhæver, at EIB alene i 2023 godkendte 30 transaktioner under InvestEU til et samlet beløb på 9,1 mia. EUR;

7. understreger, at EIB inden for den nuværende flerårige finansielle ramme for 2021-2027 forvalter 87 mandater fra Kommissionen, som stiger til ca. 130, hvis de mandater, der vedrører delt forvaltning og tildeles af lokale myndigheder og medlemsstaterne, medtages, og bemærker, at EIB udarbejder mindst 457 rapporter om året vedrørende disse; påpeger, at afbureaukratisering og forenkling anses for nødvendig for at muliggøre en bedre udnyttelse af ressourcerne;

8. fremhæver, at EIB forvalter seks mandater under genopretnings- og resiliensfaciliteten i fire medlemsstater, der blev undertegnet i 2021 (Grækenland og Italien), i 2022 (Rumænien) og i 2024 (Spanien) til en samlet værdi af 8,7 mia. EUR; forstår imidlertid, at indførelsen af instrumenter baseret på "finansiering, der ikke er knyttet til omkostninger", som er vokset kraftigt med genopretnings- og resiliensfaciliteten, objektivt set øger risikoen for fejl og dårlig forvaltning, navnlig dobbeltfinansiering; opfordrer Kommissionen og EIB til i deres egenskab af hovedpartner og rådgiver at afstå fra at fremsætte nye forslag, der anvender genopretnings- og resiliensfaciliteten som en plan for fastsættelse af finansieringsmekanismer, herunder i Kommissionens kommende forslag til en flerårig finansiel ramme for perioden efter 2027; gentager, at den forenkling, som EIB tilstræber, ikke bør ske på bekostning af en svækkelse af den forsvarlige forvaltning af EU's ressourcer og udhuling af muligheden for at udøve kontrol for at holde de relevante aktører ansvarlige som fastsat i traktaterne;

Energisikkerhed

9. noterer sig EIB's fortsatte støtte til forsyningssikkerhed, som hovedsagelig tager form af en styrkelse af elnettene og den grænseoverskridende infrastruktur, reduktion af energiefterspørgslen gennem energieffektivitetsprojekter og fremme af kulstoffattig elproduktion; understreger, at EIB har støttet nye dimensioner af energisikkerhed såsom prisfleksibelt elforbrug og energilagring og har fremmet udviklingen af en bæredygtig forsyning af kritiske råstoffer, der er nødvendige for energiomstillingen;

10. gentager sin opfordring til at bekæmpe energifattigdom og minder om, at energikrisen bidrager til inflationspresset, øger fødevareusikkerheden og presser husholdningernes budgetter, og opfordrer EIB til at anvende mekanismen for retfærdig omstilling og Moderniseringsfonden til at støtte de regioner og befolkninger, der er mest berørt af energiomstillingen; er klar over, at mange sektorer står over for stigende udfordringer på grund af den samlede virkning af tilpasningen til målene i den grønne pagt og

[2] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/523 af 24. marts 2021 om oprettelse af InvestEU-programmet og om ændring af forordning (EU) 2015/1017 (EUT L 107 af 26.3.2021, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

konsekvenserne af energikrisen og inflationsstigningen; opfordrer EIB til at intensivere sine bestræbelser på at nedbringe kapitalomkostningerne ved rene teknologier;

11. bemærker, at EIB-Gruppen i juli 2023 øgede finansieringsmålene i tilsagnet fra oktober 2022 fra 30,0 mia. EUR frem til 2027 til 45,0 mia. EUR (REPowerEU+) for at øge sine bestræbelser på at støtte EU's energisikkerhed;

12. understreger, at EIB i 2023 ydede ca. 21,4 mia. EUR i finansiering til energirelaterede projekter, heraf ca. 19,8 mia. EUR i EU og 1,6 mia. EUR uden for EU;

13. mener, at brint og derivater heraf, navnlig når den stammer fra vedvarende energikilder, kan spille en rolle med hensyn til at opfylde EU's dekarboniseringsmål og mindske afhængigheden af fossile brændstoffer; opfordrer EIB til at spille en central rolle i mobiliseringen af private investeringer;

Forsvars- og sikkerhedspolitik

14. understreger, at EIB's bestyrelse i maj 2024 godkendte EIB-Gruppens sikkerheds- og forsvarshandlingsplan for at øge støtten til EU's sikkerheds- og forsvarsindustri; påpeger, at EIB yder støtte til SMV'er og innovative nystartede virksomheder inden for sikkerheds- og forsvarssektoren i henhold til princippet om "dobbelt anvendelse", idet kriteriet om "troværdig civil anvendelse" opretholdes, men indtægtstesten afskaffes;

15. understreger merværdien af de innovative foranstaltninger, som EIB har vedtaget for at fremskynde investeringer i sikkerhed og forsvar, og af "one-stop-shoppen", der fungerer som det eneste kontaktpunkt for kunder og eksterne interessenter, som tilbydes ekspertbistand med henblik på at lette deres adgang til støtte fra EIB-Gruppen;

16. er klar over, at EIB i juni 2023 godkendte en forhøjelse af det strategiske europæiske sikkerhedsinitiativ for sikkerhedsinvesteringer i EU fra 6,0 mia. EUR til 8,0 mia. EUR for perioden 2022-2027, herunder også rum- og cybersikkerhedssektoren; opfordrer EIB til at styrke de institutionelle partnerskaber med Den Europæiske Unions Agentur for Rumprogrammet og andre potentielt relevante partnere;

17. påskønner EIB's samarbejde med Det Europæiske Forsvarsagentur og glæder sig over undertegnelsen af en ajourføring af aftalememorandummet mellem de to organer den 3. oktober 2024;

Social infrastruktur og boliger

18. understreger, at priserne på køb og leje af boliger er steget betydeligt i de seneste år, hvilket har mindsket prisoverkommeligheden i mange storbyområder i EU og bragt adgangen til boliger i fare; glæder sig over medtagelsen af støtte til social infrastruktur blandt EIB-Gruppens otte strategiske prioriteter for 2024-2027 og er enig i, at investeringer i energieffektive, bæredygtige og tilgængelige boliger, avanceret sundhedspleje og uddannelse er afgørende for at øge produktiviteten og bidrage til stærke og modstandsdygtige samfund;

19. mener, at samarbejde med lokale myndigheder og repræsentanter for civilsamfundet bør fremme udviklingen af socialt boligbyggeri; er klar over, at effektiviteten af EIB's

indsats inden for boligsektoren og sektoren for social infrastruktur også afhænger af fjernelsen af politiske og lovgivningsmæssige hindringer;

Støtte til SMV'er, midcapselskaber, nystartede virksomheder og vækstvirksomheder, kapitalmarkedsunionen og Den Europæiske Investeringsfonds rolle

20. understreger, at SMV'er, nystartede virksomheder og vækstvirksomheder er afgørende for EU's økonomi; påpeger, at disse virksomheder står over for betydelige udfordringer med hensyn til at få adgang til finansiering, markeder og talenter, hvilket begrænser deres vækst; fastholder, at virksomheders vækst og dynamik er vigtige drivkræfter for innovation, konkurrenceevne og produktivitet; opfordrer EIB-Gruppen til fortsat at adressere disse spørgsmål gennem skræddersyede finansielle programmer, risikodelingsmekanismer og virksomhedsorienterede finansielle instrumenter;

21. mener, at en stærkere kapitalmarkedsunion vil sætte skub i markederne for securitisering og venturekapital og gøre det muligt at øge investeringerne i realøkonomien, og at finansiering af europæiske vækstvirksomheder med europæisk kapital bør være en prioritet, som det fremgår af European Tech Champions Initiative, som blev lanceret i februar 2023 for at finansiere lovende europæiske teknologivirksomheder; bemærker, at European Tech Champions Initiative suppleres af det europæiske opskaleringsinitiativ, som har til formål at yde afgørende finansiering til Europas højteknologiske virksomheder i deres sene udvikling;

22. anerkender Den Europæiske Investeringsfonds (EIF's) mission om at støtte adgangen til finansiering for europæiske mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder; mener, at EIF's aktiviteter til udvikling af det europæiske økosystem for risikovillig kapital bør øges;

23. roser EIB-Gruppens støtte til ca. 400 000 SMV'er og midcapselskaber alene i 2023 med 31,1 mia. EUR i finansiering, herunder lån og garantier til virksomheder (hvoraf 14,9 mia. EUR blev anvendt af EIF), hvilket resulterede i mobilisering af over 134 mia. EUR, og bemærker, at EIB-Gruppen indgik partnerskaber med næsten 300 institutioner i hele Europa med henblik herpå;

24. minder om, at anvendelsen af Den Europæiske Garantifond for Landbruget sluttede i 2023, og at dens udbetalinger for at hjælpe SMV'er med at komme på fode igen efter de negative konsekvenser af pandemien nåede ud til ca. 200 000 SMV'er i hele EU; minder om de bekymringer, der er blevet givet udtryk for i tidligere beslutninger om gennemsigtighed i beslutningsprocesserne og oplysninger om slutmodtagerne;

25. bemærker, at EIF's foranstaltninger til bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme omfatter vurdering af de risici, der er forbundet med produkter og transaktioner, gennemførelse af modpartens due diligence-procedurer, screening af ejerskabsstrukturen og centrale personer i forhold til sanktioner og negativ medieomtale, indførelse af obligatorisk uddannelse af alle medarbejdere og indgåelse af en aftale med den finansielle efterretningsenhed i Luxembourg om indberetning af og opfølgning på eventuelle mistænkelige transaktioner, der opdages;

De centrale politikområder samhørighed, klimaindsats og miljømæssig bæredygtighed samt digitalisering

26. glæder sig over, at EIB i sin samhørighedsorientering for 2021-2027 forpligtede sig til at afsætte mindst 40 % af sin samlede finansiering i EU mellem 2022 og 2024 til projekter i samhørighedsregioner, og at denne finansiering i 2023 tegnede sig for 42 % af EU's samlede långivning (sammenlignet med 40 % i 2022); understreger, at andelen af EIB-finansiering til mindre udviklede regioner steg fra 24 % i 2022 til 26 % i 2023 med et beløb på 17,2 mia. EUR, hvilket er et godt stykke over det mål på 21 %, der er fastsat i EIB's samhørighedsorientering for 2023; gentager sin opfordring til EIB om fortsat at overvåge og analysere de mangler, der forhindrer visse regioner eller lande i at drage fuld fordel af EIB's finansielle støtte og bistand;

27. anerkender, at EIB's rådgivningstjeneste i løbet af de seneste 15 år har støttet mere end 1 000 projekter i samhørighedsregioner; fastholder, at der bør fokuseres mere på at nå ud til og aktivt fremme finansieringsmuligheder i mindre udviklede regioner og overgangsregioner;

28. bemærker de mange foranstaltninger, som EIB har iværksat i samhørighedsregionerne til støtte for sundhedssektoren, herunder HERA Invest – en garanti på 100 mio. EUR, der er oprettet i partnerskab med Kommissionen for at støtte investeringer i avanceret forskning og udvikling; opfordrer EIB til at fremme målrettede investeringer i samhørighedsregionernes vigtigste systemiske katalysatorer såsom adgang til sundhedspleje og uddannelse, sociale og økonomisk overkommelige boliger, digital konnektivitet og lokal finansiering til byer og regioner, enten via direkte långivning (såsom lån under rammen for byinfrastruktur) eller via finansielle instrumenter, og til at bygge videre på synergierne mellem EU-tilskud og EIB-lån for at opretholde grænseoverskridende jernbanekonnektivitet, hvilket er afgørende for en bedre integration i EU's indre marked;

29. understreger, at EIB alene i 2023 undertegnede 41,8 mia. EUR i finansiering til klimaindsatsen og 25,1 mia. EUR til miljømæssig bæredygtighed (henholdsvis 35,1 mia. EUR og 15,9 mia. EUR i 2022); bemærker, at EIB's finansiering af tilpasning til klimaændringer beløb sig til i alt 2,7 mia. EUR i 2023, hvilket svarer til 6,4 % af dens samlede klimaindsats (sammenlignet med 1,9 mia. EUR eller 5,4 % i 2022); understreger, at finansieringen af klimaindsatsen og miljømæssig bæredygtighed som helhed tegnede sig for 60 % af EIB's finansiering i 2023;

30. glæder sig over, at EIB har medtaget landbrug og bioøkonomi blandt sine centrale prioriteter; gentager, at landbrugssektoren står over for stigende udfordringer, og at EU's landbrugere er forpligtet til at tilpasse sig målene i den europæiske grønne pagt, håndtere de forstyrrelser, der følger af energikrisen, og tilpasse sig den stigende inflation; opfordrer EIB-Gruppen til at øge sit engagement i landbrugssektoren;

31. glæder sig over, at EIB er en af de vigtigste bidragsydere til digitalisering i EU; opfordrer EIB til at øge sin støtte til digitale netværk og til at fremme EU's autonomi inden for centrale teknologier;

32. bemærker, at cybersikkerhedssektoren spiller en afgørende rolle med hensyn til at beskytte virksomheder og regeringer mod stadig mere avancerede digitale trusler; glæder sig over stigningen i sikkerhedsinvesteringer fra 6 mia. EUR til 8 mia. EUR, der finansieres via det strategiske europæiske sikkerhedsinitiativ til håndtering af sikkerhedsudfordringer, herunder i New Space-industrien;

EIB's aktiviteter uden for EU

33. understreger, at EIB Global i sit andet år ydede finansiering på 8,4 mia. EUR (sammenlignet med 9,1 mia. EUR i 2022); bemærker, at eftersom finansiering fra EIB Global er begrænset til 50 % af de samlede omkostninger ved et projekt, foregår medfinansiering af investeringer med institutioner for udviklingsfinansiering og multilaterale udviklingsbanker; opfordrer EIB og Kommissionen til at investere i intern revision og uafhængige kontrolfunktioner for at sikre integriteten og soliditeten af transaktioner, der involverer partnere uden for EU;

34. understreger, at alle EIB's interventioner i Ukraine skal være styret af prioriteterne for genopbygning og være i fuld overensstemmelse med de prioriteter og metoder, der er fastsat i planen for Ukraine; bemærker, at EIB yderligere øger sine bestræbelser på at forebygge, afskrække fra og efterforske svig og korruption i forbindelse med EIB-Gruppens projekter, der gennemføres i Ukraine; gentager sin opfordring til, at der sikres streng konditionalitet med hensyn til den finansielle bistand til Ukraine, som bør muliggøre et klart tilsyn gennem politiske klausuler, herunder ret til besøg og adgang til oplysninger og lokaler;

35. mener, at en større rolle for EIB vil skabe merværdi for både genopbygningen af Ukraine og udvidelsesprocessen og for fremtidige partnerskaber under EU's Global Gateway-dagsorden og naboskabspolitik og til støtte for målene for bæredygtig udvikling; opfordrer Kommissionen til at maksimere samarbejdet med EIB for at styrke EU's strategiske autonomi, navnlig med hensyn til energi og råstoffer;

36. understreger, at EIB for at støtte Ukraine har opbygget en låneportefølje på over 7 mia. EUR siden begyndelsen af konflikten med Rusland i 2014; understreger, at EIB's eksponering (udbetalt og endnu ikke udbetalt) pr. 31. december 2023 beløb sig til 5 750 mia. EUR, hovedsagelig dækket af EU-garantier under det eksterne lånemandat;

37. noterer sig de mange foranstaltninger, der er gennemført i Moldova for at afbøde virkningerne af den økonomiske recession og energikrisen og for at støtte landets vej mod tiltrædelse af EU, og på Vestbalkan, hvor EIB Global investerede 1,2 mia. EUR i 2023 plus yderligere 700 mio. EUR for at forbedre trafiksikkerheden og jernbanenettet; glæder sig over vedtagelsen af reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan i 2024;

EIB's ansvarlighedsstruktur

38. minder om, at det interne tilsyn i EIB ledes af generalinspektoratet (IG), som omfatter tre regnskabsrelaterede afdelinger – evaluering af transaktioner, klagemekanismen og undersøgelse af svig – der har komplementære roller og bidrager til en konsekvent behandling af påstande og klager;

39. bemærker, at EIB's klagemekanisme (EIB-CM) i 2023 behandlede i alt 104 sager (97 i 2022); bemærker, at der i 2023 blev modtaget 60 nye klager (54 i 2022), hvoraf 44 blev anset for at være antagelige, og 29 vedrørte EIB-finansierede projekter, hvoraf 27 var beliggende uden for Europa;

40. bemærker, at EIB's udbudsklageudvalg er det uafhængige EIB-udvalg, der behandler klager over udbudsprocedurer vedrørende EIB-finansierede projekter uden for EU;

41. glæder sig over undersøgelsesafdelingens (IG/IN) bestræbelser på at samarbejde og koordinere indsatsen med de øvrige dele af EU's struktur for bekæmpelse af svig, navnlig Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig og Den Europæiske Anklagemyndighed, som modtog 37 % af indberetningerne med henblik på undersøgelse i 2023 (27 ud af 74 sager);

42. bemærker, at IG/IN gennemfører proaktive aktiviteter til afsløring af svig ved hjælp af værktøjet til vurdering af svig og integritetsrisici og robotten til vurdering af risici for korruption i forbindelse med udbud, og at der i 2023 i forbindelse med 24 gennemgange blev fastsat mål for tre fuldstændige og tilbundsgående proaktive integritetsgennemgange;

43. beklager, at årsrapporten fra IG/IN til trods for gentagne opfordringer fra Parlamentet ikke indeholder tilstrækkelige oplysninger om det finansielle omfang af de sager, den behandler, de berørte midler eller mandater, de pågældende typer projekter, de vedtagne afbødende foranstaltninger, EIB's tjenestegrenes og formidlernes eller partnernes rolle i sagerne eller endda de berørte medlemsstater; gentager sin opfordring til IG/IN om at gå videre end blot en overfladisk beskrivelse af nogle få casestudier, så man kan opnå værdifuld indsigt i, i hvilket omfang de finansielle interesser beskyttes;

44. er klar over, at EIB's udelukkelsespolitik omfatter en autonom udelukkelsesproces, der ikke fuldt ud svarer til Kommissionens system for tidlig opdagelse og udelukkelse med hensyn til beslutningsstandarder, resultater og afhjælpende foranstaltninger; gentager sin opfordring til Kommissionen om at udpege de potentielle mangler og foreslå afhjælpende foranstaltninger, herunder en fremskyndet procedure for håndhævelse af EIB's afgørelser om udelukkelse via systemet for tidlig opdagelse og udelukkelse; bemærker, at udelukkelsesprocedurer baseret på IG/IN's resultater i 2023 udelukkede fem virksomheder fra at deltage i EIB-finansierede aktiviteter i en periode på fem år;

45. glæder sig over godkendelsen i 2023 af EIB-Gruppens interne kontrolrammepolitik; opfordrer banken til at reagere på revisionsudvalgets bemærkninger om, at både intern revision og rammen for intern kontrol bør udvikle sig til funktioner for hele EIB-Gruppen;

46. bemærker, at EIB's uafhængige eksterne revisor er den tredje forsvarslinje; påpeger, at den regelmæssige rotation af revisorer og opgaver giver mulighed for nye perspektiver, og bemærker derfor, at EIB's eksterne revisor bør udskiftes regelmæssigt, men at vedkommendes mandat blev forlænget indtil 2027, og at den pågældende har været EIB-Gruppens revisor siden 2009;

47. påskønner, at EIB-Gruppens risikostyringsramme og EIB-Gruppens halvårlige rapporter om risikostyring er effektive og er i overensstemmelse med Den Europæiske Banktilsynsmyndigheds krav og tekniske standarder;

48. forstår, at EU-institutionerne i overensstemmelse med EU's skiftende behov i 2024 godkendte den ændring af vedtægterne, som EIB's styrelsesråd havde foreslået, ved at ændre den lovbestemte grænse for gearingsgraden[3] og hæve den fra 250 % til 290 % for at gøre det muligt for EIB at investere mere uden at øge sit egenkapitalgrundlag;

[3] Gearingsgraden er, hvor meget EIB kan udlåne i forhold til dens egne midler.

49. er af den opfattelse, at den ændrede gearingsgrad baner vejen for øget risikotagning; anerkender, at investeringer i vedvarende energi og bæredygtig infrastruktur og investeringer i innovative teknologier er afgørende for EU's konkurrenceevne, men ofte indebærer større risiko på grund af usikkerheden om afkast; påpeger, at øget risikotagning kan øge volatiliteten i EIB's afkast, men bemærker, at EIB har kapitalbuffere (reserver på over 56 mia. EUR i 2023 sammenlignet med 36 mia. EUR i 2014), som vil gøre det muligt for den at udvide sine egne risikoaktiviteter;

50. er bekymret over situationen for Northvolt AB – en batteriproducent, hvis aktiviteter blev betragtet som centrale i den grønne omstillingsproces; bemærker, at Northvolt nyder godt af en betydelig EIB-udlånspakke på lidt over 942,6 mio. EUR som led i den gældsfinansiering, der er rejst for at udvide en gigafabrik;

51. understreger, at udvidelsen af gigafabrikken forventedes at øge den årlige produktionskapacitet til batteriproduktion og var af strategisk betydning for den globale konkurrenceevne; mener, at EIB's intervention i denne operation var i overensstemmelse med dens mission og var på linje med EU's strategier i sektoren;

52. opfordrer Kommissionen til at iværksætte en intern gennemgang for at kontrollere årsagerne til og baggrunden for dette flagskibsprojekts fiasko og til at tage ved lære af disse erfaringer for at forhindre en gentagelse af en lignende situation eller gøre det muligt at opdage en sådan situation på et tidligt tidspunkt;

53. fastholder, at den største merværdi af EU's støtte ligger i at fremme mere risikobetonede investeringer i innovative virksomheder, opskalere EU's strategiske virksomheder og muliggøre langsigtede omstillingsprojekter, der ikke kan opnå finansiering fra den private sektor; mener, at InvestEU-programmet for effektivt at forfølge sine mål inden for innovation og konkurrenceevne bør fokusere på at finansiere højrisiko- og opskaleringsinvesteringer, og at EIB-Gruppen bør engagere sig i flere og større højrisikoprojekter ved at kombinere en mere risikoabsorptionsorienteret anvendelse af InvestEU-midler med en tilsvarende orientering i anvendelsen af EIB-Gruppens egne finansielle ressourcer;

54. er klar over, at medlemmerne af EIB's direktion ofte har været tjenestemænd i deres oprindelseslande, inden de påbegynder deres mandat i EIB, som typisk varer to til seks år, og at de på visse betingelser derfor har ret til at forfølge muligheder for faglig udvikling i afkølingsperioden (som er blevet forlænget til en periode på 24 måneder efter udløbet af deres mandatperiode i EIB); bemærker, at direktionsmedlemmer anmodes om at underrette udvalget vedrørende deontologi og compliance og hurtigst muligt søge godkendelse af eventuelle forhandlinger om fremtidig beskæftigelse;

55. minder om Parlamentets gentagne opfordringer til at styrke mekanismen til forebyggelse af interessekonflikter inden for EIB og forbedre håndteringen af sådanne sager og til at give en bedre definition af de betingelser, hvorunder EIB's næstformænd kan deltage i beslutninger om transaktioner i deres oprindelseslande, og insisterer på, at disse spørgsmål behandles i forbindelse med en fremtidig revision af adfærdskodeksen for direktionen;

56. påpeger, at Den Europæiske Ombudsmand med afgørelsen af 31. oktober 2023 i sag 611/2022/KR konstaterede, at en tidligere næstformand havde deltaget i godkendelsen

af finansieringsaftaler mellem EIB og en national erhvervsfremmende bank[4] i sit oprindelsesland i ugerne før hans udnævnelse til administrerende direktør for denne nationale erhvervsfremmende bank på trods af rådgivningen fra EIB's compliancechef om at undgå enhver form for forretning med denne bank, mens hans udnævnelsesprocedure var i gang; forstår, at denne sag går tilbage til et tidspunkt før ikrafttrædelsen af den nuværende adfærdskodeks for direktionen, som nu indeholder specifikke bestemmelser om fremtidig ansættelse af medlemmer af direktionen;

57. bemærker, at afbødende foranstaltninger såsom øremærkning og afkølingsperioder er de mest almindelige sikkerhedsklausuler, der skal anvendes ved håndtering af en svingdørssag, og forstår, at sådanne foranstaltninger gennemføres og overholdes af direktionens medlemmer, herunder dem, der for nylig er blevet omtalt i medierne;

Kontrol, gennemsigtighed og tilsyn

58. beklager, at Den Europæiske Revisionsret stadig er forhindret i at få fuld adgang til alle data vedrørende EIB's transaktioner; fastholder, at Revisionsretten bør have ret til at få adgang til alle oplysninger, der er nødvendige for en omfattende og udtømmende vurdering af alle EIB-transaktioner, der er udformet og gennemført med henblik på at gennemføre enhver EU-politik; opfordrer Revisionsretten til efter bedste evne fuldt ud at undersøge alle transaktioner, der involverer EU-budgettet i enhver henseende;

59. bemærker, at de vigtigste relevante revisionsopgaver er overdraget til EIB's revisionsudvalg, som er et helt uafhængigt organ; mener, at deltagelse af kvalificerede eksterne repræsentanter i specifikke opgaver i revisionsudvalget kan øge objektiviteten af revisionsudvalgets analyser;

60. bemærker, at EIB's gennemsigtighedspolitik skaber et kompromis mellem princippet om åbenhed og behovet for at beskytte følsomme oplysninger; bemærker, at gennemsigtighedspolitikken fastsætter, hvilke oplysninger der skal offentliggøres proaktivt, og hvornår de skal offentliggøres – idet det f.eks. fastslås, at projektresuméer skal offentliggøres mindst tre uger, før finansieringen af projektet skal behandles med henblik på godkendelse i EIB's bestyrelse – og at den også fastsætter relevante undtagelser;

61. bemærker, at EIB's bestyrelse i 2023 godkendte 449 projekter, og at næsten alle (94 % af) projektresuméerne blev offentliggjort – i de fleste tilfælde (57 %) før godkendelsen; bemærker, at alle EIB-transaktioner, der gennemføres gennem finansielle formidlere, offentliggøres på EIB's websted, og at EIB efter anmodning giver nærmere oplysninger;

62. minder om, at alle EIB-dokumenter er tilgængelige for alle i overensstemmelse med princippet om aktindsigt; understreger, at alle ansøgere på forhånd bør informeres om, at offentligheden vil få den bredest mulige aktindsigt, og at enhver begrundelse for afslag udelukkende bør baseres på undtagelser;

63. gentager, at en mere struktureret dialog mellem Parlamentet og EIB ville blive styrket gennem vedtagelsen af et samarbejdsmemorandum; roser i denne forbindelse EIB's

[4] Nationale erhvervsfremmende banker er finansielle formidlere mellem EIB og mindre projekter, der drager fordel af EIB's investeringer.

hidtil usete samarbejde med Parlamentet om udarbejdelsen af denne beslutning og bemærker, at det er et håndgribeligt udtryk for åbenhed og gennemsigtighed;

Opfølgning på Parlamentets henstillinger

64. opfordrer EIB til fortsat at rapportere om status for Parlamentets tidligere henstillinger, navnlig med hensyn til de opnåede resultater og virkningen af de foranstaltninger, der er truffet for at gennemføre dens prioriteter og EU's politikker, og med hensyn til de foranstaltninger, der er vedtaget for at styrke bekæmpelsen af interessekonflikter, svig, korruption og andre potentielle former for forseelser;

°

° °

65. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen og anmoder Rådet og EIB's bestyrelse om at drøfte Parlamentets holdninger som fremsat heri.